

TRAUNSTEINO LIETUVIŲ SIENINIS LAIKRAŠTIS

Nr. 7 (29)

Traunsteinas, 1947. III. 31.

III metai.

====L i e t u v i o V a r d a s.====

Brolau, Tu ir tūkstančiai Tavo tautiečių išguiti iš Tėvynės. Ten-Lietuvoje-liko viskas: žemė, miškai, upės, skauti Tėvynės saulė, mėlynos padangės, giesmininkai paukščiai, žvėreliai ir paprastučiai vabzdžiai; ten liko viskas, ką Tu turėjai ir ką savo triūsų buvai išigyjęs. Tu nieko čia nuosavo neturi, nes viskas liko gimtajame krašte; ir tas ankštas kampas, kuriame Tu esi prisiglaudęs, nėra Tavo nuosavybė; tos gatvės, kuriomis vaikštai, laukai ir miškai, kuriuos matai; tos upės, kurių šniokštimą girdi, ir oras, kuriuo Tu kvėpuoji, nėra Tavo. Viskas, viskas čia yra ne Tavo ir Tu esi visiškai beturtis tarp svetimųjų svetimame krašte. Taip, Brolau, Tu esi beteisis ir beturtis ir Tu tą žinai. Bet Tu, apleisdamas Tėvynę, išsinešei iš Jos vieną vienintelę brangenybę, kurios Tau niekas negali atimti, kurios niekas negali sunaikinti nei sugadinti. Tas turtas, toji brangenybė yra neprieinama svetimoms rankoms ir piktoms širdims. Tu vienas, Brolau Lietuvi, esi tos brangenybės savininkas, viešpats ir valdovas. Todėl Tu vienas ją gali išlaikyti, apsaugoti ir dar vertingesnę padaryti. Tą brangenybę, tą niekieno nesunaikinamą ir niekieno nepavagiama vertybę yra ir pasiliks L i e t u v i o V a r d a s. Jo vertė ir išlaikymas yra Tavo rankose. Kaip Tu jį laikysi, koki jam atspalvį duosi, tokį jį matys ir tiek jį vertins kitataučiai, su kuriais Tu kasdien susitinki, kurie su Tavimi kalbasi ar kurie Tave šitame krašte globoja. Jei Tu tą Vardą laikysi garbingą, kilnų, skaistų ir aukštą, tokį jį matys ir svetimieji. Del to ir Tave patį, Brolau Lietuvi, visi kiti taip vertins. Jeigu Tu nori būti menkas, pajuokos vertas, - sugadink Lietuvio Vardą ir tuojau toks pasidarysi; bet jei Tu nori būti gerbiamas, jei nori būti lygiateisis ir net aukštesnis už kitus benamius ir šio krašto šeimininkus, - saugok ir kitus savo brolius ragink branginti Lietuvio Vardą, nes jis dabartiniame mūsų gyvenime yra vienintelė brangenybė, kurios niekas negali pagogti nei sugadinti. Jis yra mūsų nuosavybė, todėl laikykime ją tinkamoje aukštumoje ir didžiausioje pagarboje.

M ū s ū j a u n i m a s .

Rasė D-ss.

Kiekviename "B.Dalios" numeryje skaitytojas randa šitą parasytą apie mūsų jaunimą. Daugiausia yra parašyti straipsneliai bei nupieštos karikatūros, kurios nekaip byloja apie mūsų jaunimą. Nejaugi mūsų jaunimas yra taip žemai kritęs, kad kiekvienas "B.Dalios" numeris apie jį turi tik kažką žeminančio talpinti. Pilietis, atvykęs iš kitur, mielai paskaito ir sieninį laikraštėlį. Kokią išpūdį susidarys tas pilietis perskaitęs visas lagerio aktualijas apie mūsų jaunimą? Kodėl mūsų "B.Dalios" korespondentas kalba ne apie pavienius jaunimo asmenis, bet bendrai vadovaujasi daugiskaita? Jeigu vienas kitas iš jaunimo ir būtų vagis, tai nereiškia, kad visas jaunimas yra vagys.

Svetimtautės moterys tai ir bus "B.Dalios" didžiausioji puolamoji jėga prieš jaunimą. Nejaugi mes į viską turime žiūrėti tik iš blogosios pusės. Niekas nestos prieš, jei mes pasakysime, kad mūsų jaunimas reikalingas pasilinksminimui. Ar jaunimas turi eiti kartu su gyvenimu, ar prieš jį? Ar mūsų jaunimas turi pavirsti paliegusiais seneliais, užsidaryti lageryje ir kęsti sunkią tremtinio dalį? Kas tada iš tikrųjų pasiliks iš mūsų jaunimo?

Pagaliau, kodėl rašantysis mato reikalą kaltinti tik mūsų jaunimą, kodėl jis nė vieno žodelio neparasė apie mūsų senimą? Tik čia ir slypi mūsų visi didieji kaltininkai-jaunimo suvedžiotojai.

"Kas čia tokio, "galvojo vienas jaunuolis, "jeigu aš vedu svetimtautę? Reikalui esant mokėsiu ją ir nusikratyti, bet jam, kad jis ir mokyta, auklėta mūsų jauniausiąją kartą, nepasiduosiu." Arba pažvelkime nors primerktomis akimis į mūsų šeimų sugyvenimą. Žmona jau gal kelis kartus išstekejusi, vyras taip pat ne iš kelmo spirtas, susidėję gyvena ir tiek. Kas čia tokio, kad į savaitę tik kelis kartus pasidaužo, ar į mėnesį kelis kartus išsiskiria? Kas čia tokio, kad poniutė turi du vyrus, vieną vaiką ir galvoja, kuriam iš tų dviejų suteikti tėvo teises? Kas čia tokio, kad manęs žmona ar vyras laukia Lietuvoje, o aš čia gražiausiai dieneles leidžiu su kitu-a?

Jaunesnioji karta seka senosios pėdomis. Lai mūsų senesnysisk elementas susitvarko ir duoda pavyzdį pasitaisyti jaunesiems.

Redakcijos prierašas: ponas D-ss nėra nuoseklus ir teisingas. "Benamio Daliai" visi lietuviai yra vienodi ir brangūs, todėl ji kelia visus neigiamus reiškinius, pasitaikancius mūsų tarpe, visada atvirai ir tiesiai: joje buvo rašyta ne tik apie jaunimo nepagirtinus pasielgimus, bet ir apie naktimis koridoriais bėgiojancius vaikus; apie senius, kortuojancius vonioje; apie pliotkininkus ir pliotkininkes bei gandonesius; apie vyrus, viliojancius svetimas žmonas, ir daugelį kitų neigiamybių, jų tarpe, aišku, turėjo būti ir jaunimo žygiai. "Benamio Dalia" niekada nesiūlė jaunuoliams virsti seniais, bet nepagyre ir negiria tokių šokių vakarų, kai mūsų jaunikaičiai ten mušasi ir juos vokiečiai mēto pro langus, pavz., "Turnhalėje"; kai jaunikaičiai eina šokti advento ar gavėnios metu. Negalima, vyrai, šokių pasirinkti gyvenimo tikslą. Ar iš senesniųjų pasimokė svetimtautės merginti ir jas vesti paprastas ir mokyta jaunikaičiai? Kodėl jaunikaičiai ieško tik blogų pavyzdžių senesniųjų tarpe, ir kodėl neseka gerųjų pasielgimų, pavz., ar daug jaunikaičių mokės amatų ir soferiavimo? O ar "B.Dalia" nerasė apie jaunimo kultūringas pramogas sportą, apie choristus? Redakcija laukia ir senesniųjų pasisakymo.

Silkučių kryžiaus keliai.

Oi, silkės, silkės, jūs D P patieka:
 Didis jų skurdas jumyse palieka.
 Vienas verda bulves ir su jumis šveičia,
 Kai kas net švarkiuką į jumis iškeičia.
 Būdami ~~Vargdai~~ tremtyje išmokom jus gerbti,
 Nes mums juk vargelį padedate ~~vargti~~.

Todėl uždainuokim, kas kaip tik išmano,
 Pasisaukęs vaiką arba seną mamą:
 Oi, silkės, silkės, jūs patieka mano,
 Kas jūsų nevalgo-nieko neišmano;
 Lai žengia silkutės ir galvutes kelia,
 Telengvin jos mūsų sunkų kryžiaus kelią.

Nežinomo poeto kūryba.Ž i e d a i i r a š .

Pavasaris. Už lango skraido vėjas,
 Prispaudžia pilką veidą prie stiklų.
 Pražydušioj pavasario alėjoj
 Ant tako... tiek žiedų.

O pilkasparnis jauno vėjo juokas
 Vis drasko vyšnių mirštancius žiedus:
 Jis žaidžia, glamoneja juos, su jais jis soka-
 Ir barsto jais visus kelius ir takelius.
 Balti žiedai, rausvi žiedai, jaunučiai lapai...
 Pavasaris, bet vėjas juos nuneš
 Ir iš gležnų žiedų supils jis kapą,
 Čia pat, kur tu ir aš.

Po pušimi. (Valsas).

Čia plaukia debesys balti,
 Tokie maži, tokie lengvi;
 Dangus, paskendęs ilgesys,
 Ir tu toli, oi, taip toli.
 Sakyk, kur debesys nueis!-
 Norečiau aš nuskryst su jais!
 Ir virš beržų, ir virš pušų
 Nuskryst ir pažiūrėt, kur tu.
 Ir ta svaja tokia lengva,
 Lyg sidabrinė ūkana,
 Ir aš skrendu, minty skrendu
 Ir jau arti tavęs esu.

Vis plaukia debesys balti,
 Tenai toli, kur tu esi;
 Dangus paskendęs ilgesy
 Ir aš viena po pušimi.

Ir skrenda debesys balti...

Po šimtmete pušimi

Ateis sapnai, maži, lengvi,

Ir pasakys man, kur esi.

Tinginiai sugrižo...

Redakc. pastaba: Šiu metų kovo mėn. 23 dieną iš Traunsteino lietuvių tarp išvyko apie 40 vyrų dirbti amerikonių žinioje. Dalis išvykusių po kelių dienų grįžo atgal. Vienas grįžęs maloniai sutiko pasidalinti su "Benamio Dalios" skaitytojais kelionėje patirtais išpūdziais ir nurodyti grįžimo motyvus. Aprašoma dedame ištiesai, net atgalvio nekeisdami. Čia pat dedame išvykimą vietoje likusių pirmuosius išpūdzius, kurie yra kiek kitokie už grįžusiųjų. "B. Dalios" redakcija lieka nešališka šiame reikale, tik ateityje gautas žinias iš likusiųjų pažada duoti Maloniems mūsų sieninio laikraščio skaitytojams.

.....

Traukinys neria Bavarijos lygumomis. Saulės spinduliai žaidžia vyrų veiduose, šypsosi plačiai pravertos burnos, pilni laimės žvilgsniai palydi žaliuojančias lygumas, miestelių raudonus stogus, bei daina, užtraukta dar ne visiškai išsipagiriojusių draugų, susiliejęsi su traukinio monotonišku bildėjimu atsimusą tolumoje juoduoju miške.

Jūs važiuojate pagerinti gyvenimą bei jam naujus vieskelius užtikrinti. Viskas užmiršta, išparduota. Išdidžiai traukia skanų "Kamel" dūmą, sekdamas išulų bavaro žvilgsni.

Pasiiektas Münchenas. Kai kurių draugų veidai keičiasi. Nejaugi mes išvažiuojame visiskai? - Beiskia, reikia užmiršti viską: laisvą lagerio gyvenimą ir pasiduoti beviltiškai atečiai. Funkkazernės paskutinis prietiltis svyravimams. Laisvė arba nežinoma ateitis. Viskas vyksta greitai ir sklandžiai. Užregistruojami čia pat; maloni panelė mus išdezinfectuoja ir toliau pas daktarą. Daktarė jau pagyvenus moteris, patenkintu žvilgsniu seka praeinančius naujokus, nedrįstančius išsirengti padrasina.

Paskutiniame kambaryje gauname nakvynei patalpas ir maisto korteles. Nuotaika taisyosi, -juk mumis visur organizuotai rūpinasi. Pavalgę stoviniuojam po kareivinių rajoną. Tikriname išstysusius nuo laukimo emigrantų (tai peieinamasis lageris, vykstantiems į Ameriką.); kiekvieno žmogaus gyvenimas ir pilkas, ir įvairus. Šalia jauno vyro valgyklos salėje sėdi senutė moteris, dar toliau jaunutė mergaitė pasisodinęs ant kelių laiko žilaplaukis senelis: visi nori gyvenimą pradėti, kiti sviėsesnėmis dienomis jį užbaigti.

Kitos dienos rytas gražus, saulėtas. Laukiame mašinų, kurios atvyksta apie 10 val. ir mus išveža į stotį. Gauname po vieną amerikonišką antklodę ir vagoną sutvarkome tiesiog saloniškai. Dauguma nusimauname batus, ir tuoj pat susidariusi kevertukė pradeda reikalą vesti su nuogais "velnio abrozdeliais". Ir vėl traukinys mauna tik ką sniegą nusimetusiomis lygumomis. Vaizdai keičiasi, lyg kino ekrane. Vietoj žaliuojančio miško pasirodo miestelis ar vienkiemis, ar tai vėl praeivis su bavariska skrybėle.

Kelioms minutėms sustojame Augsburgėje, kur prie mūsų esalono prijungiam keli augsburgiečių vagonai. Vadinasi, bendro likimo draugai. Pravaziavę pro kelis Svabijos didmiesčius, pagaliau pasiekiamo mūsų kelionės tikslą - Manheimą. Tamsi naktis paslepia mūsų naujos "tėviškos" vaizdus. Iki ryto šonkaulius palyginame vagone ant grindų. Oras vėsokas. Sušalę mašinų laukiame iki kitos dienos pietų. Galų gale apie mus teikėsi sužinoti kareivinių vadovybė ir pasiuntė masinas mus į kareivines nugabenti.

Kareivinių kiemas pilnas juodomis uniformomis apsirengusių vyrų. Kai kuriems mūsų mums atsiranda pažįstamų. Pirmi klausimai, kuriuos mums teko išgirsti, nuteikia mus ne kaip. Atsake, kad ne visi mes esame išmesti iš lagerio, gauname klausimą: "Tai ko jūs čia atvažiuavote?" Mes nesuprantame tokio klausimo, ir nekantraudami laukiame tolimesnės įvykių eigos. Kalbų įvairiausių ir visokių spėliojimų: gali būti labai gerai, ir labai blogai. Žodžiu, nieko neklausk ir nieko neklausyk, - užsikimšk ausis ir lauk informacijų iš vadovų. Šiaip, galva istins, o malonumo jokio.

Veržiame kelnų diržus, nes jos pradeda nebesilaikyti joms skirtose vietose. Po rajoną vaikštineja pasigailėjimo vertos figūros, nors tarp jų matosi ir padoresnėmis uniformomis apsirengusių vyrų. Greičiau sia tai bus len-

kai. Reiškia, mus blogai buvo informavę: vietoje tikėtų juodų uniformų, čia galima gauti tik margaspalvių. Puikus biznesas: padaro iš žmogaus iškamšą ir be to, tas malonumas kaštuoja "tik" 18 dolerių, kuriuos vėliau atskaito iš uždirbtųjų. Daugumai mūsų nuotaika krinta. Tikrai, pas mus geriau atrodo K. S. D. kalėjimo kaliniai, nors ateitis, yra galima tikėtis, gerėjanti. Kai kas kalba jau ir apie grįžimą. O gal tie kareiviai norėjo iš mūsų pasijuokti? Gal čia buvo specialus maskaradas? Tylia mums suruoštas? Gal tas viskas tik miglų putimas į akis? Tik pagaliau vakare suteiktos vadovų informacijos mus visiskai susmukdo:

-Taigi, mano ponai, - pradėjo vadovas, - ponas majoras man davė suprasti, kad mūsų atvykimas nebuvo laukiamas ir beto, kad būtų aiškiau, jūs be reikalo atvažiavote... Aišku, pasilikti galima. Atlyginimas 116 Rm mėnesiui, - tai visų aukščiausias, koki moką vokiečių valdžia kvalifikuotiems vokiečių darbininkams. Apie "skriptus" nėra jokios kalbos. Rūkalų gavimo reikalu jis nėra tikras, - gal būt kada nors. Reiškia, viskas, ko ir tikėjosi tas tinginys lagerio pilietis, apleidamas stovyklą. Be to, pranešime skamba "išvykimas nevaržomas". Dalis abejoja. Tikslu pasilikti nėra. O gal informacijos klaidingos? - Bet, kad ir mūsų vadovai išvažiuoja. Pasilikti visada galima, išvykti taip pat. Vadinas, labai reikalingi neesame. O laukti ir tikėtis kažko geresnio, kaip kad daugelis galvoja, sudaro mums ištisą problemą: paskutinės plėšiamos kelinės. Taip, simtus kartų tie piliečiai užsirašo ir vėl išsibraukia, nors kartais išvykimo klausimas iškyla visu simtu procentu. Čia pat vėl diskucijos lygiai, kaip pas mus lageryje vakarais diskutuojamas vagišių klausimas, taip čia likti ar išvažiuoti? Kiti sprendimo nekeičia ir tuoju pat palieka stovyklą. Kiti abejoja ir pasilieka kelioms dienoms išsiaiškinti. Bet mes, parvykusieji, tikimės ir jų greito sugrįžimo, nebent ten dangus su žeme ~~xxxxxxx~~ susilietu...

P. S. Mums parvykus, lageryje atsirado įvairiausių kalbų. Daugumos akyse mes tapome paskutiniais žmonėmis, tinginiais ir pn. Bet juk tinginys irgi savotiško žmogaus titulas, o be to, kada jis yra išnešiotas keletą metų, reiškia, su praktika. Vieną noriu pasakyti, kad tie tinginiai iš jūsų duonos neatims. Ir kodėl sirgti svetimomis ligomis, juk savųjų užteks?

Taigi, mieli ponai, daugiau galvokite apie savo vaikų ateitį, - kaimynai tą ateitį, savo vaikams irgi pasistengs užtikrinti.

H. G.

Toliau duodame Manheime pasilikusio vyruko laiško ištraukas.

Redakcija.

..... Sveikas! Jau aš esu Manheime mokykloje. Tik dar nieko ne dirbame - eina skringas. Ar ilgai būsim čia, sunku pasakyti, nes čia yra apie 10,000 tokių. Maistas, dėkui, geresnis. Tik kol čia mokykloj būva, atlyginimo negauna, bet kai išvažiuoja į paskyrimo vietą, tai ir sumoka už praėjusį laiką... Tie visi, kurie parvažiuoja, tai padėk Dieve, bet jiems visur bus blogai, nes jiems ne kariškam gyvenime gyvent. Dar sunku galutinai pasakyti, nes dar ir daugiau yra neaiškumų, bet aš jiems netikiu ir kol aš savo akimis viso nepamatysiu, tai negrįšiu. Mes nors važiuojame į darbo kp., bet dar sunku pasakyti, nes vyksta performavimai: iš sargybų kuopų skiria į darbo kp., o iš darbo į sargybų kuopas. Kur pakliusi, pasakyti negaliu, o gal ir šoferiu būsiu, nes čia labai jie reikalingi, tik jiems yra dar nauji egzaminai. Daug kas grįžta dėl rimtų motyvų, vėliau pasąysiu, - tegul jie jums pirmiau primeluoja, - o kiti tai visai dėl bobis kumo. Apmokymas numatytas trim savaitėm, bet jei nėra paskyrimo vietos, tai tenka išbut po 2 mėnesius. Tikiuos, kad viskas išeis į gerą. Šudiev!.."

I-mo Balandžio K A R W E N D E L I S .I-ji balandžio apie šaunuji kavalierių.

Gal pažįstate ponelį,
Kuris lenkias žemiau kelių,
Kad rankutę palaižytų,
Ponių, rausvų lūpyčiu.

Nors pakausis ir praplikęs,
Plutai valgyti nebtikęs,
Bet širdis, kaip reik, karšta, -
Vis lipsnojas, kaip derva.

Visas moteris jis myli,
Jei bučiuojamos jos tyli;
Be jų negali gyventi. -
Sako, dvasiniai pasenti.

Daznai mėgsta jis sakyti:
(Tai teisybė, - reik manyti)
"Veidas rimtas, išdidus,
Bet apytūstis vidus."

Kartą teko man nugirsti,
Kaip jis bandė poniai pirštis.
Tai žinoti pravartu, -
Kurių žmonos čia kartu.

-Na, brangioji, ko čia spirtis? -
Pamėgink su vyru skirtis:
As tave visad mylėsiu
Ir medžiaginiai padėsiu.

Vieno lagerio vedėjas,
Mano mielas geradėjas.
Jam as laiską parašysiu
Ir tau buto paprašysiu. -

Tik pamiršo šitas ponas,
Kad tur žmona Lietuvoje.
Bet iš čia į ten atstu,
Todėl lenda prie kitų.

Jam linkėti tikrai galim
Paieškot gatvės mergelę,
Nes vilioti iš vedlių,
Baisiai, baisiai nevažiu.

Vyriausias Karwendelio Štabas 1-mos Balandžio proga sveikina ir linki:

1. Komiteto Pirmininkui surasti jauniems vyrukams tokią darbovietę, kurioje nieko nereikia dirbti, tik ilgai miegoti, valgyti šokoladą ir tortus, užsigeriant brangiausiu vynu ar konjaku, ir rūkyti iš karto po dvi "Kamel".
2. Kai kuriems vyrukams-nevogti iš Manheimo kareivinių antklodžių, bet testuoti "Park-Hotel" pradėtą ponų Suginto ir Šerio veiklą,
3. Kurhauzo lietuvių komendantui-neprarasti šeimos,
4. Park-Hotel k-to pavaduotojui-trumpiau kalbėti, daugiau veikti ir nesulaukti Birneso likimo,
5. Sekretorei-įsigyti nuosavą automobilį,
6. Mokyklos Vedėjai-tapti gimnazijos direktore,
7. Eks-Vedėjai-neimti nepriklausančios algos,
8. Jaunesniam mokytojui-išspręsti formulę: kuo skiriasi veterinarijos felčeris nuo kaimo gydytojo,
9. Vyr. Mokytojui-vietoje valso sukurti simfoniją ir išgroti ją ant vienos stygos,
10. Teisiniui Patarejui-Surasti būdą kaip greičiau likviduoti Unrą ir tapti batalijono vadu,
11. Kompozitoriui-berašant aliarmines simfonijas susilaukti tikro aliarmono ir laimingai grįžti į laisvą Lietuvą,
12. Policijai-Neieškoti virtuvės indų moteriškose kelnaitėse,
13. p-lei Monikai-nelaistyti ašaromis rūtų, nes jos ir savaime žiemą-vasarą žaliuoja,
14. p-lei Onutei-Surasti tą, nuo kurio dantis gėlė,
15. Kriaučiui-išsikviesti daktarą iš Müncheno ir patikrinti sveikatą, nes mūsų daktarai vokiškų ligų nesupranta,
16. Kantino Vedėjui-apsidraudus nuo pavojaus, sueiti į kontaktą su bavarais oksais,
17. Kurhauzo gyventojams, iškeitusiems tabaką į vogtus daiktus-tuo pat metu daiktus vėl pakeisti tabaku, nes vėliau gali būti po laiko,
18. Irkai-Surankioti išlietas ašaras ir pakeisti į cigaretes,
19. Justinui-koridoriuje įtaisyti radio ruporą ir imti užmokestį už transliuojamas žinias,
20. Juozui A.-išsiųsti žmoną į organizuojamą kuopą, tada pačiam į ten nereikės kraustyti,
21. Piršlybų biuro ir kitokių moteriškų reikalų vedėjui-sąžiningai eiti pasiimtas pareigas ir veltui nesinaudoti papildoma maisto norma,
22. "Benamio Dalios" draskytojams-įsteigti naują sieninį oficioją ir konkuruoti "Karwendeli",
23. "Benamio Dalios" redaktoriui užsisakyti grabą ir iš anksto su savo pypke atsigulti į jį už balandžio 1-mos numerio išleidimą.

Pavėlavusi Poniute:

-Matai, ir vėl pasivėlinau! Nėra jokios vilties patekti į išrinktųjų skaičių, todėl aš geriau kitoms patarpininkausiu.

=====

"Georgi-Ritt". (Švento Jurgio jojimas).

Redakcijos prierasas: Jau seniai matome Traunsteino miesto gatvėse ant skelbimų lentų išklijuotus plakatus, kuriuose nupieštas šarvuotas riteris, sėdintis ant žirgo. Šie plakatai reklamuoja būsimą didelę šios apylinkės ir šio miesto šventę arba iškilmes, skirtas Šv. Jurgiui. Šios iškilmės vadinasi "George-Ritt" ir įvyks šių metų balandžio mėn. 7 dieną, t. y. antrą dieną Velykų. Mūsų bendradarbiams šia proga patiekė mums platesnių paaiškinimų apie tas iškilmes ir jų kilmę. Jai už tai priklauso mūsų visų padėka.

Jau romėnų laikais buvo žinomi Noricum (į Rytus nuo Innų upės) arkliai. Romėnai, patys geri pėstininkai, kavaleriją komplektuodavo iš galų, germanų ir kt. Jie tai kavalerijai tinkamų arklių surasdavo minėtoje Noricum provincijoje. 500 metų po Kristaus gimimo į šią keltų apgyventą provinciją atsikėlė nauja tauta iš Bohemijos, kurios ainiai ir yra šių dienų bavarai. Bajorai iš senųjų gyventojų perėmė ir arklių auginimą. Arklių jie gerbdavo taip pat, kaip ir keltai, germanai ir kt. pagony. Vėliau ir krikščionybė perėmė šią kultą, tik ją sukrėščionindama. Katalikai turi du arklių globėjus, tai - Šv. Mykolas ir šv. Jurgis. Dažnai dabartinės šv. Jurgio ar šv. Mykolo bažnytelės pastatytos tose pačiose vietose, kuriose kadaise pagony atlikdavo savo apeigas, pašvęstas arklių garbinimui. Knygoje "Rossweihe und Weiheross" kunigas Hindringer'is aprašo šio garbinimo papročius. Kartą metuose tokioje bažnytelėje atliekamos specialios pamaldos.

Tokių būdu ir Traunsteine užsiliko toks paprotys, toli už savo ribų žinomu tradiciniu "Georgi-Ritt'u", vykdomu kasmet antrą Velykų dieną. Yra speciali šv. Jurgio draugija, kuri rūpinasi šios tradicinės eisenos pravedimu. Siame žygyje dalyvauti skaitoma garbe. Dažnai garbingesniai asmeniui suteikiama svarbesnė rolė. Dalyvauja joje kunigai ir valdžios atstovai.

Miesto centre, Hofgasse, susirenka šio žygio dalyviai. Vyriausias tvarkdarys paskirsto pareigas. Eisenos pradžioje joja sen. Bavarijos "Postillione"-pėstininkai, -aukštom, lakuotom skrybėlėm, raudonom liemenėm, mėlynais frikais, baltom kėlinėm, laikydami rankose Bavarijos vėliavas. Po to, ritieris su palydovais, sandomais kariais. Toliau angeliukai su sparneliais ant sunkių bavariskų arklių. Juos seka dvasiškijs. Po jos pats šv. Jurgis auksiniuose šarvuose, raudonu apsiaustu, iškėlęs Traunsteino miesto vėliavą. Jis, kaip būvęs romėnų karys, lydimas romėnų kareivių. Iš paskos karietose važiuoja burmistras su kitais aukštais pareigūnais. Ne tik miestas, bet ir visi aplinkiniai valsčiai siunčia savo atstovus. Ūkininkai jau keleta dienų prieš šias iškilmes ruošiasi žygiui: arkliai šeriami avizomis, nenaudojami darbams, i karčius ir uodegas įpinami spalvoti kaspiniai ir linai-arkliai išpuošiami ko gražiausiai. Be veteranų, eisenoje dalyvauja ir jaunimas tautiniuose rūbuose, iš kurių išsidėmetini seni Rūpoldingo rūbai, be to dar vaikai, nesini

tai sv. Leonardo statulelę, ar kokią koplytelę, ar kt. Paminėtini dar pės-
ciomis žygiuojantieji, trumpesnėmis vėliavomis žongleruodami sąukliai.
(Jie, nors ir ne kasmet, visiems eisenos dalyviams išsiskirscius į namus,
Stadtplatzo aikštėje šoka savotišką kardu šoki). Visa ši eiseną, su muzika
nustatyta tvarka ir gatvėmis nusiubuoja iki Ettendorfo sv. Jurgio koply-
telės. Tai po penkiolikto šimtmečio pastatyta vėlyvos gotikos bažnytelė.
Anksčiau kunigas, sėdėdamas ant arklio, pašventindavo atvykusius. Šiandien
prie koplytelės, iš lauko pusės, pastatoma sakykla. Kiekvienas raitelis
prįjojęs nusiima kepurę, ir tuo laiku kunigas pašventina arklių. Tuo iškil-
mes baigiasi ir iš čia eisenos dalyviai išsiskirsto.

Tai ir yra garsusis Traunsteino "Georgi-Ritt", kurį matysime šių metų
Velyku antrąją dieną.

N.

=====

S - p - o - r - t - a - s .

K r e p s i n i o T u r n y r a s .

Traunsteino lietuvių sporto klubas "Viltis" sm. kovo mėn. 15-16 d. d.
surengė Rozenheimo apygardos krepšinio turnyrą. Jis buvo pravestas Traun-
steine, "Gymnastiekschuleje". Turnyrą globojo ir jos nugalėtojai taure pa-
skyrė UNRRA Welfare Officer miss Weiss. Turnyre dalyvavo 7 komandos: Haag,
Rozenheim ir Traunsteino I ir II lietuvių komandos, Berchtesgadeno latvių
"Insula", Traunsteino latvių ir Traunsteino be pilietybės komanda. Turnyrą
atidaro jo globėja ir prie pilnos sąsės žiūrovų, varžybos prasidėjo. Pirmie
ji susitiko mūsų I-mos komandos vyrai su Rozenheimo rinktine. Mūsiškiai
svečius lengvai sulaukė 46:23; antroje pamainoje į "ugni" stojo mūsų II
su Berchtesgadeno latviais. Rungtynės buvo įtemptos ir pirmame puslaikyje
"Insula" vyravo. Antrame puslaikyje mūsiškiai susikaupė ir prie permainingos
kovos ir laimės, išplėšė laimėjimą 22-16; Trečiame garnitūre pasirodo, Traun-
steino latviai prieš Haagos lietuvius. Ir čia lietuviai per daug aiskiai
vyrauja, įbašydami į savo laimėjimų sąskaitą 61:27.

Ketvirtame susitikime mūsų I-ji paklupo mūsų II-ja 46:23;

Penktasis rungtynių mūsų vyksta tarp pajėgios Haag lietuvių ir jud-
rių, bet vos vos krepšinių gebančių žaisti "Staatenlozeriu". Susitikimas bai-
giąsi 56-10 Haagos naudai;

Visai netikėta, staigmena, davė šeštasis roundas: per daug pasitikėdami
savimi ir dėl to nerūpestingai žaisdami Rozenheimo lietuviai prakiša ambi-
cingiems Berchtesgadeno latviams 30-38. Turėdami du minusius, rozenheimis-
kiai iškrenta iš turnyro. Tuo tarpu kitos sesios komandos ruošiasi atkak-
liai ateinančios dienos-kovo mėn. 16 d. kovai. Tai sekmadienis ir turnyrų su-
sidomėjimas dar didesnis. Visos stovimos ir sėdimos vietos užpildytos.

Sios dienos pacios pirmosios rungtynės sukelia didelį žiūrovų nervų įtam-
pimą, nes grūmiasi du turnyro favoritai: Traunsteino lietuvių I-ji ir Haag
lietuvių komanda, vadovaujama mūsų reprezentacinės komandos žaidėjo, milži-
no Varkalos. Mūsiskiai atsargiai ir apdairiai žaisdami, gerai dengdami prie-
šo "invazines" pajėgas, ypatingai gerai užblokavo Dronsutavicius didįjį Var-
kalą, pelnytai laimi - 38:20;

Antrame susitikime Berchtesgadeno latviai vos vos laimi prieš vietos
latvius - 27:23. Vietinė latvių komanda, atrodo, tikrai būtų, gavusi nors vie-
ną tašką turnyre, jei ji iki galo būtų išsilaikiusi pilnos sudėties, - i žai-
dimo pabaigą už pražangas turėjo išeiti du žaidėjai, o pakaitu neturėdami,
turėjo žaisti tik trys žaidėjai. Toliau mūsų II-ji visai sumindžioja "Staa-
tenlozerius" - 39:8; mūsų, antrajai sekasi ir toliau, nes be žaidimo (dėl neži-
nomu, priežastų Berchtesgadeno latvių komanda išvyksta namo) patenka į pus-
finalį, nes jai užskaitomas laimėjimas 30:0 prieš pabėgėlius latvius.

Belieka trys varžovai ir tik lietuvių komandos. Kova vyksta toliau: grū-
miasi Traunsteino lietuvių II-ji su Haag. Pirmame puslaikyje mūsiskių prie-
šininkai gerai žaidžia, o ypatingai puikiai iš ivairiausių padėčių mēto
Varkala. Atrodo, kad mūsiskiai žiauriai prakis, bet jie antrame puslaikyje
susiima ir sparciai vejasi kietus partnerius. Taškai vis didėja mūsų nau-
dai, pasiekia net netolimo išlyginimo, bet galutino laimėjimo, deja, nepajė-
gia išgriebti ir turi supasuoti - 42:32. Tuo būdu mūsų II-ji komanda laimi
trečią turnyre vietą, o dėl I ir II vietų, po ilgokos pertraukėlės imasi
mūsų pirmoji su Haaga. Rungtynės vertos pasigėrėjimo. Abu priešininkai pra-
deda atsargiai ir pirmuosius taškus laimi Haag. Mūsiskiams nesiseka mēty-
mai ir, rodos, visą turnyro laiką eja be pralaimėjimų, dabar, prie pat finišo
supasuos: haagiečiai krauna ir krauna taškus savo naudai. Mūsiskiai pradeda
nervuotis ir ta nervavimąsi demonstruoti nedrausmingai. Už tai iš aikštės
pasalinamas Intas, o jo pakaitu ieina Libus. Reikalai pradeda taisytis ir
pirmojo kėlinio rezultatai rodo mūsų nenaudai - 15:10. Ka parodys antrasis
puslaikis? Mūsiskiai atgauna pasitikejimą savimi ir krauna viena po kito
taškus, iki baigminį švilpuką, išgirde, žaidėjai ir žiūrovai mato rezultatus
28:21 Traunsteino I-sios naudai. Ji yra teisinga turnyro laimėtoja ir gau-
na sidabrinę taure, kuria išteikia ir sveikinimo žodi, taria turnyro globėja
miss Weiss; Haag stipri komanda už antros vietos laimėjimą gauna Traunstei-
no L.T. Komiteto skirtą, dovaną - liuksusinį leidinį "Dargio Lietuvių Vestu-
apeigos - papročiai" ir dar L.R. Kryžiaus skirtą, priedo dovaną - 5 pakiukus ci-
garečių, juos išteikia K-to pirmininkas p. Lukosevicius, III vietą laimėjusi
Traunsteino lietuvių II komanda gauna latvių komiteto skirtą dovaną - gra-
ziai išpiaustyta, lėkšte. Mūsų I-je komandoje žaidė: A. Dronsutavicius, Libus,
J. Intas, Maskeliūnas Ant., Maskeliūnas B, ir J. Kepenis! II-je komandoje žaidė
A. Skeivelas, Numgaudas, Čeranauskas, Matikovas, Duda ir Kuodelka. Turnyras pra-
ėjo sklandžiai ir organizacinė pusė buvo visai gera. Daugiau tokių pramogų
Jaras.